

AVIZ
referitor la proiectul Legii bancare

Analizând proiectul **Legii bancare**, transmis de Secretariatul General al Guvernului, cu adresa nr.88 din 14.04.1997,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri :

I. Observații generale

1. Proiectul de lege își propune să reglementeze regimul activității bancare în România într-o formulă mai completă și mai elaborată decât cea prevăzută în Legea nr.33/1991, valorificând experiența sistemului bancar românesc din ultimii 6 ani, precum și progresele înregistrate de legislație și practica bancară a statelor dezvoltate.

Prin obiectul și conținutul reglementării, proiectul face parte din categoria legilor organice.

2. Proiectul de lege introduce unele instituții noi precum administrarea specială a băncilor, regulile prudențiale în domeniul bancar. definește într-un lexic destul de cuprinzător principalii termeni de specialitate în materie bancară și oferă soluții mai bine articulate decât în reglementarea actuală pentru majoritatea problemelor specifice activității bancare.

3. Subliniem însă faptul că multe din dispozițiile proiectului necesită amendări de fond și de formulare pentru a asigura atât rigoarea profesională specifică acestui domeniu, cât și cerințele de

ordin normativ, precum și transpunerea corectă în limbajul juridic românesc a unor texte străine.

II. Observații asupra textelor proiectului

1. La art.1, textul trebuie remaniat pentru ca enumerarea ce pare limitativă a instituțiilor ce desfășoară activitate bancară să fie completă și totodată pentru a evita impresia că activitatea bancară se desfășoară preponderent prin Banca Națională Română care, cum se știe, este în principal institut central de emisiune și autoritate monetară, rolul ei ca societate bancară fiind secundar.

Sugerăm în consecință următoarea redactare:

Art.1 “Activitatea bancară în România se desfășoară prin societăți bancare, Banca Națională a României, cooperative de credit și alte instituții de credit, potrivit legii”.

2. Secțiunea I - Intitulată “Domeniu de aplicare” nu se justifică întrucât cuprinde un singur text (art.2) de această natură. Celelalte două texte (art.3 și art.4) nu fac decât să extindă, prin excepție, incidența numai a unor dispoziții din lege asupra unor subiecți care nu sunt instituții de credit.

De altfel prin însuși conținutul acestora ele se autoplasează la textele de care sunt legate, respectiv Capitolul X și art.78.

În consecință, ar urma ca art.2 să facă împreună cu art.1 obiectul secțiunii I din Capitolul I.

3. La Secțiunea II - Definiții

La art.5, pentru o mai multă rigoare juridică a exprimării, propunem reformularea definiției unor sintagme:

b) “bancă” este persoana juridică autorizată să primescă depozite bănești și să acorde credite în nume și pe cont propriu.

c) “sucursală” înseamnă o unitate dependentă din punct de vedere **juridic** de o bancă și care efectuează în mod direct toate sau unele din activitățile băncii, în limita mandatului dat de aceasta;

d) “filiala” înseamnă o persoană juridică în care o altă persoană sau grup de persoane care acționează împreună dețin minim 50% din acțiunile cu drept de vot sau o participație semnificativă care permite deținătorului să exercite controlul efectiv asupra conducerii sau politicilor filialei;

f) expresia “o sumă de bani dată” trebuie înlocuită cu “o sumă de bani încredințată”.

La pct.(i) rândurile 3 - 4 trebuie formulate astfel: “.....(convenit de)..... către depozitar ori persoana care acționează în numele acestuia cu deponentul”.

m) pentru evitarea unei repetiții supărătoare sintagma “autorizația emisă” să fie înlocuită cu “actul emis”.

n) sintagma “un act cu caracter general emis în” trebuie înlocuită cu “un act normativ emis de Banca Națională a României în aplicarea”.

u) la pct.(ii), în finalul propoziției ultime, expresia “fără a se limita” trebuie înlocuită cu “fără a fi limitative”.

v) în finalul propoziției sintagma “fără a se limita la” trebuie completată “fără a se limita la acestea.”, iar expresia “efecte comerciale” trebuie scrisă corect “efecte de comerț”.

4. Secțiunea III se intitulează “Restricții” dar toate dispozițiile sale sunt în realitate “Interdicții”.

Alin.2 al art.6 ar trebui reformulat corect astfel:

“Sunt exceptate de la prevederile alin.1 cooperativele ...”.

5. La art.10, partea introductivă, pentru asigurarea fluenței frazei, propunem următoarea formulare:

“**Art.10** Băncile, persoane juridice române și sucursalele băncilor străine, pot desfășura, în limita autorizației acordate, următoarele activități:”

- La lit.b se impune reformularea textului din rândul doi: “.....efectelor **de comerț**, inclusiv forfetarea”.

- La lit.c expresia “administrarea instrumentelor de plată” este improprie juridic și trebuie înlocuită eventual cu sintagma “gestiunea instrumentelor...”.

- La lit.i participarea este **la** plasament și nu “în”.

- La lit.l exprimarea corectă este “depozitar pentru organisme de plasament colectiv în valori imobiliare” (vezi Legea nr.52/1994 - OPCVM/UCITS).

- La lit.o operațiunile sunt **de** mandat, nu “în” mandat.

6. La art.11, teza a doua, pentru conciziunea juridică a exprimării propunem următoarea formulare:

“Ele se constituie sub forma juridică de societate comercială pe acțiuni potrivit Legii nr.31/1990. cu aprobarea prealabilă a Băncii Naționale a României”.

7. La art.13 alin.2, expresia “fără a se limita” este preferabil să fie înlocuită cu “fără a fi limitativ”.

8. La art.15 expresia “în opinia acesteia” care presupune o subiectivitate discreționară ce nu poate fi legiferată trebuie eliminată.

9. La art.16 alin.1, expresia “prin reglementări” trebuie completată cu “prin reglementările sale” iar în alin.2, termenul “indicând” trebuie înlocuit cu “exprimând”.

10. La art.18, notarea enumerării trebuie făcută cu litere, iar nu cu cifre romane.

De altfel, observăm că sistemul străin de notare a enumerării folosit la art.5 este acum inversat punându-se literele sub cifre romane.

Credem că ar fi mai potrivit să se renunțe la acest sistem de notare care nu este uzitat și care creează confuzii atât pentru redactori cât și pentru destinatarii legii.

Situația prezentată la lit.f este confuză. Se pare că este vorba despre “retragerea autorizației băncii la care este afiliată” sau eventual despre “retragerea autorizației băncii care a deschis filiala”.

21
..
11. La art.20 soluția potrivit căreia Banca Națională a României poate dispune acționarilor băncii căreia i s-a retras autorizația să procedeze la lichidarea băncii contravine dreptului constituțional la asociere și nu are nici un suport legal.

Din moment ce li s-a retras autorizația este dreptul acționarilor să decidă asupra soartei acesteia.

12. La art.24, primul element de identificare nu este “denumirea completă” ci “firma sub care banca este înmatriculată în registrul comerțului” (a se vedea Legea nr.26/1990 și Legea nr.31/1990).

13. La art.26, Regulamentul de funcționare al băncii nu este aprobat, potrivit legislației în vigoare, de Consiliul de administrație ci de adunarea generală a acționarilor.

11
..
14. La art.27 alin.1 și 2, cerințele impuse pentru eligibilitatea conducătorilor băncii, oricât ar fi de numeroase și de severe, nu pot fi stabilite decât prin lege iar nu prin reglementări ale Băncii Naționale a României întrucât acestea afectează statutul persoanei, drepturile omului și exced orizontului de competență al Băncii Naționale a României. De asemenea, este de semnalat că cerința de “bună reputație” în alternativă cu “necauzarea de falimente bancare” este

improprie întrucât cele două condiții nu constituie o pereche în opoziție.

15. La art.28, semnalăm că potrivit legii comitetul de direcție într-o societate pe acțiuni este format numai din membrii ai Consiliului de administrație astfel încât propunerea ca toți conducătorii băncii să facă parte din comitet (și cei care nu sunt administratori) nu este legală.

16. La art.36 sancțiunea juridică proprie pentru nedeclararea conflictului de interese între bancă și administrator, care, odată apărut, creează incompatibilitate pentru acesta, nu poate fi decât revocarea mandatului de către acționari iar nu anularea mandatului de către instanță și cu atât mai puțin **demiterea** de către Banca Națională a României. Suspendarea mandatului poate fi o soluție dar numai la aprecierea acționarilor.

Banca Națională a României poate doar sesiza banca în cauză despre conflictul de interese nedeclarat, dar numai aceasta din urmă va lua decizia.

17. La art.43 formularea corectă este următoarea: “Băncile pot majora capitalul social, pe lângă, **subscripția de noi aporturi** potrivit legislației în vigoare, și prin utilizarea următoarelor surse.....”.

Pe de altă parte, sursa enumerată la lit.b este aceeași cu aceea de la lit.c întrucât rezervele din profitul net se constituie tocmai pentru faptul că acesta nu s-a distribuit ca dividende acționarilor. Ori sursa de la lit.b este impozitată, iar cea de la lit.c nu este.

18. La art.45 expresia corectă este “rezervă legală” iar nu fond de rezervă, întrucât fondul de rezervă include rezerva legală (egală cu suma capitalului) dar nu se limitează la aceasta, el fiind egal cu dublul capitalului social, iar prelevarea pentru alimentarea lui peste nivelul rezervei legale se face din profitul net.

19. La art.50 acordul gramatical din rândul doi este “familiilor acestuia”.

20. La secțiunea 5 traducerea corectă este “practici **anticoncurențiale**” (conform legii nr.21/1996).

21. Art.53 introduce o formulare improprie cu privire la tipologia practicilor anticoncurențiale aceasta trebuind înlocuită cu cea prevăzută în art.5(1) din Legea nr.21/1996; remarcăm că potrivit art.66(1) din aceeași lege orice dispoziție referitoare la concurență, stabilite prin legi speciale, sunt **administrate de Consiliul**

Concurenței și de Oficiul Concurenței, iar nu de Banca Națională a României.

22. La art.54 lit.a, în ambele alineate expresia “tranzacțiile cu bunuri mobile și imobile în executarea creanțelor” trebuie înlocuită cu expresia “tranzacțiile cu bunuri mobile și imobile **dobândite ca urmare a executării silite a creanțelor băncii**”.

23. La art.55 semnalăm faptul că introducerea de către Banca Națională a României prin intermediul autorizației (deși acest lucru nu este specificat explicit în text) și a altor interdicții decât cele prevăzute în art.54 (deci prin lege) nu este legală întrucât presupune completarea legii de către Banca Națională a României. Eventual în art.54 pot fi adăugate și alte operațiuni interzise.

24. La art.58 alin.2 prevederea potrivit căreia contractele de credit încheiate de orice bancă constituie titluri executorii este excesivă câtă vreme acestea nu sunt încheiate măcar în forma autentică.

25. La art.60(2) se introduce din nou un element aleatoriu, la cerințele puse de lege, Banca Națională a României putând adăuga în mod subiectiv altele.

26. La art.65 nu este de înțeles cum un transfer de fonduri între sediile unei bănci private este “de interes public național”.

27. La art.68 este vorba probabil de **reguli** de prudență bancară care să ceară anumite raportări de prudență bancară.

28. La art.74 mandarea directorilor generali și a directorilor din Banca Națională a României de a emite acte de aplicare a remediilor și sancțiunilor este excesivă dar și improprie punând pe același plan aceste persoane numite de Guvernator cu Viceguvernatorii Bancii Naționale a României, numiți de Parlament.

29. Sugerăm ca dispozițiile cuprinse la art.79 - 86 stabilind măsuri de supraveghere specială și de administrare specială a băncilor să fie refăcute pentru a fi puse de acord cu principiile fundamentale ale legislației noastre (evitarea unor prerogative discreționare și flagrant abuzive ale Băncii Naționale ale României asupra unei societăți comerciale bancare, mergând până la a se substitui conducerii acesteia și a decide destinul ei în mod unilateral și necenzurabil).

30. La art.84 (4) soluția cu privire la competența Curții Supreme de Justiție de a judeca în primă instanță contestațiile împotriva

hotărârii consiliului de administrație al Bancii Naționale a României este nelegală, întrucât actele tuturor organelor centrale sunt atacabile în contencios administrativ la Curțile de Apel.

De asemenea, prevederea din alin. final contrazice soluția legală de principiu potrivit căreia instanța sesizată poate suspenda măsura atacată.

31. La art.90 se introduce o nouă categorie de acte ale Bancii Naționale a României, anume ordine, care nu figurează la art.5 lit. "n".

PRESEDINTE

Valer Dorneanu
Valer DORNEANU

București

Nr. 258/06.05.1994